

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 13 juli 1914 kl. 4 e. m.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbud i viss utsträckning mot befordran å järnväg av försändelser innehållande brännvin.

Uti en inom andra kammaren väckt, till dess tredje tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 117, har herr Karlsson i Mo anhållit, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring i nu gällande bestämmelser, att vid svensk järnvägsstation icke få mottagas till befordran paket eller kolti, innehållande brännvin eller andra brända eller destillerade drycker, som väga mindre än 25 kilogram.

Till stöd för denna anhållan har motionären anfört följande:

De missförhållanden, som förefunnos genom möjligheten att per post försända spritvaror, hava förut varit föremål för riksdagens uppmärksamhet i den skrivelse, som föregick Kungl. Maj:ts kungörelse den 21 december 1904 angående förbud mot postbefordran av paket innehållande spritvaror. Liknande missförhållanden förefinnas och samma invändningar kunna ännu göras mot den frihet, som råder genom tillåtelsen att per järnväg få försända spirituosa. Riksdagens uppmärksamhet fästes redan i fjol härför genom en motion av herr Johanson i Vetlanda, vilken framhöll, hurusom man, sedan brännvinsförsäljningen i allmänhet försvunnit å landsbygden, genom järnvägsstationerna kunde bekvämt anskaffa brännvin, och därför hemställde om förbud för befordran av spritpaket, innehållande mindre än 25 kilogram. Denna motion föranledde ej till någon riksdagens åtgärd, med hänsyn till att den då sittande nykterhetskommittén senare skulle upptaga frågan till behandling.

I det betänkande, som denna kommitté nu framlagt, så har också frågan behandlats, men kommittén har ansett, att ett förbud mot försändning av spritdrycker per järnväg icke borde komma i fråga.

Emellertid är denna trafik redan nu på sina håll avsevärt stor och torde i den mån kommunerna frigöra sig från rusdryckshandeln och kommunikationsnätet utvidgas bli av än större omfattning.

Hur stor den kan vara får man en föreställning om av en i nykterhetskommitténs betänkande relaterad skrivelse från Konungens befallningshavande i Jönköpings län till spritvaruförsäljningsbolaget i Eksjö. Det framhålles däri bland annat, att från detta bolag under tiden 15 augusti till den 14 september 1913 med tåg från Eksjö till Nässjö avsänts 217 kolli, vägande tillhopa 1,150 kilogram och innehållande omkring 700 liter spirituosa. Under sistnämnda tid föregående år hade ankommit 146 kolli, vägande 785 kilogram efter vad det utretts. I sammanhang med nämnda utredning hade verkställts undersökning angående i Nässjö mot lagar och författningar begångna förbrytelser under tiden 1 januari—23 september 1913, varav framginge, att förbrytelseerna till större delen begåtts under rusets inflytande, och framhålles det, hurusom kronolänsmannen ansåge, att brännvinstrafiken från Eksjö därvid spelat en ganska väsentlig roll.

Och kända äro dessutom flerfaldiga fall från Norrland — där denna trafik är störst till orter, som ligga längst från försäljningsställena — hurusom arbetare efter lyftad veckoavlöning telegramremitterat genom telegrampostanvisning större delen av denna och på det sättet fort nog göra sig av med förtjänsten.

För att råda bot mot nämnda missförhållande och ävenså för att möjliggöra, att kommunernas beslut att inom kommunen avskaffa all handel med spirituosa verkligen bli effektiva, torde frågan om förbud i vissa fall mot försändning av spirituosa å järnväg böra tagas under förnyad omprövning.

Enligt mitt förmenande så vore då den utväg, som föreslagits i nyssnämnda motion, nämligen att bestämma en viss minsta vikt å de paket och kolli, innehållande spritvaror, som få befordras å svensk järnväg, den lämpligaste för att nå målet.»

Utskottet.

Vid 1913 års riksdag hade andra kammarens tredje tillfälliga utskott till behandling en av herr Johanson i Vetlanda väckt motion av samma innehåll som herr Karlssons i Mo nu till utskottet remitterade motion. I sitt avstyrkande utlåtande erinrade utskottet då, med erkännande av de uppenbara missförhållanden, som vore förenade med nu rådande oinskränkta rätt

att å de svenska järnvägarna frakta brännvin samt andra spirituösa drycker, därom, att det framförda spørsmålet stode i så nära sammanhang med vissa av de nykterhetspolitiska frågor, för vilkas utredning nykterhetskommittén blivit tillsatt, att det otvivelaktigt av nämnda kommitté måste upptagas till behandling. Så har också blivit förhållandet, ehuru kommittén därvid sökt andra botemedel för de överklagade missförhållandena än de, som av motionärerna föreslagits. Då nu de stora nykterhetsfrågorna i den närmaste framtiden komma att, såväl med anledning av enskilda motionärers framställning som, enligt vad förebådats, på grund av propositioner från Kungl. Maj:t bliva föremål för riksdagens behandling, varvid det står motionären öppet att bringa även sin mening i transportfrågan under riksdagens prövning, finner utskottet lämpligt att nu avstyrka herr Karlssons i Mo ovanberörda motion, varigenom den fördel vinnes, att de nu föreliggande nykterhetsfrågorna bliva i ett sammanhang behandlade.

På grund härav får utskottet hemställa,

att herr Karlssons i Mo förevarande motion, nr 117,
icke må till någon andra kammarens åtgärd föranleda

Stockholm den 7 juli 1914.

Å utskottets vägnar:

AXEL VON SNEIDERN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar
*von Sneidern, Eklund, Eurén, Hagman, Olson i Torsby, Skareen, Svensson i Betingetorp,
Wedin, Widlund och Wikström.*
